

Ontmoetingskerk Laren (NH) – 2 december 2018 - Lucas 21

In onze tuin staat een appelboompje.

Dit boompje hadden we jaren geleden cadeau gedaan aan een goede vriend van ons, Henk Heusinkveld.

Henk kwam uit Putten.

Als tiener had hij meegemaakt dat zijn vader en twee broers na de razzia meegevoerd werden naar Duitsland. Zij overleefden de oorlog niet.

Henk moest verder na dit drama. Hij moest verder met alle last.

Hij vertrok uit Putten en zou tientallen jaren niet meer in dat dorp komen.

Pas toen hij later zijn vrouw Wieke leerde kennen kon hij in een lange weg met alle verdriet onder ogen zien wat er gebeurd was.

Toen pas kon hij weer in Putten komen.

Henk moest leven met het doemscenario dat zich had voltrokken.

Hij was niet verbitterd. Hij kon wel scherp zijn. Onrecht vond hij onverdraaglijk.

Bovenal had hij een groot hart. Hij was een voortrekker bij de ontmoetingen tussen Puttenaren en Duitsers. Henk werd begeleid door een doorleefd geloof, dat door alle beschadigingen van het leven zoekt naar nieuwe wegen en leeft van een nieuw begin.

God is altijd groter, had zijn moeder hem geleerd.

Door de jaren heen stak dat zinnetje bij hem steeds weer de kop op.

Toen Henk ziek werd en hoorde dat genezing niet meer mogelijk was, hebben wij hem een appelboompje gegeven. Hij herkende het gebaar. Hij bedankte ons met de bekende zin:

Als ik hoor dat morgen de wereld vergaat, plant ik vandaag een appelboompje.

Het zou zijn levensmotto kunnen zijn.

Jaren later overleed ook Wieke, zijn vrouw. Het was hun wens dat het boompje te zijner tijd naar ons terug zou gaan. Het staat bij ons voor in de tuin, klein en hoopvol.

Doemscenario's ontlopen we niet.

Zo kun je het leven ervaren, als je een geliefde verliest.

Als je ziek wordt. Als je geestelijk pijn lijdt.

Doemscenario's ontloop je niet als je kranten leest of televisie kijkt.

Dreigende berichten komen bijna wekelijks dichterbij.

We horen dat de zeespiegel stijgt, dat milieuschade groter en groter wordt.

We zien dat mensen op drift raken. Dat volken tegenover elkaar staan.

En dichterbij: we merken hoe de samenleving verhardt. En dat we niet alleen bij de Zwarte Pieten discussies in loopgraven elkaar bestoken met ons eigen gelijk.

Veel mensen zijn bang dat het leven hoe dan ook uit de hand loopt.

En dat het verkeerd gaat met de mensen, met de wereld, met de aarde.

We leven in een tijd waarin Bijbelse doemscenario's werkelijkheid lijken te worden.

Johannes ziet het verwoestende vuur uit de hemel komen.

Bij Lucas lees je van volken die elkaar verdringen, van doodsbanige mensen die vluchten voor de bulderende zee en de golven. Van mensen die denken dat de hemel in elkaar zal storten.

Het is alsof je leest over nu. Over wat wij horen en zien.

Door alles wat ze zagen gebeuren leefde 20 eeuwen bij velen sterk de verwachting dat het einde van de tijden nabij is. Ze zaten er bij wijze van spreken op te wachten.
Ze dachten: komt het vandaag of komt het morgen.
Dat einde is er niet gekomen.
Toen niet en later niet.
Wat de mensen verwachtten is niet uitgekomen.

Dat betekent niet dat de angst voor wat komen gaat is verdwenen.
De Bijbel geef woorden aan de verwachting en die angst van mensen van toen en later. ,
Die geeft ook woorden aan ons, als wij angstig denken: wat staat ons te wachten.
Worden doemscenario's geen werkelijkheid?

De Bijbel benoemt de angsten die wij mensen kunnen hebben.
Dat is niet het enige en niet het laatste.
Door de angst heen worden wij gewezen op iets anders.
Iets anders dat dichtbij is.
De Bijbel verwijst naar verlossing, naar het koninkrijk van God en naar de mensenzoon.
Zijn die er dan wel gekomen?
Is het geen ijdele hoop, geen bizar idee om het na alle eeuwen heen daar nog over te hebben? Houden we elkaar niet voor de gek met dergelijke gedachten?

Nee, dan hebben we het niet over ijdele hoop of loze verwachting.
En we houden elkaar niet voor de gek.
Dan kijken we niet uit naar iets dat *nooit* zal gebeuren.
Of alleen *later, eens, ooit.....*
Dat koninkrijk van God, die mensenzoon of verlossing, zijn er al.
We kijken er alleen soms aan voorbij.
Ja, maar je kunt er ook oog voor krijgen.
Niet later, maar nu.
Het is raketings nabij, zegt Jezus.
Deze generatie gaat niet voorbij voordat dit alles geschiedt.
Het is er al.
Daar gaat het om.

Een bekend verhaal vertelt van iemand uit het Poolse plaatsje Krakow die een droom krijgt:
Er licht een schat begraven bij een brug, ver van huis.
De man gaat verwachtingsvol op reis en gaat graven bij de brug.
Tevergeefs, hij vindt niet wat de droom heeft gezegd.
Een omstander vraagt: wat graaf je, wat ben je aan het doen?
Ik heb een droom gehad, die vertelde dat hier een schat begraven ligt.
Dat is nou vreemd antwoordt de ander.
Ik heb ook een droom gehad, dat er in het Poolse plaatsje Krakow in een huis, naast de haard een grote schat begraven ligt.
De man verstaat het antwoord en keert terug naar zijn eigen huis.

Daar gaat hij graven en hij vindt uiteindelijk de schat die hij altijd over het hoofd heeft gezien.

We hoeven niet naar verre landen te reizen. Niet naar de toekomst te reizen.
Het is er al, dat koninkrijk, hij is er al, die mensenzoon, het kan er al zijn, die verlossing.
Verborgten aanwezig zijn ze er al.
Niet voor niets heeft de tekst het over een wolk.
Dat is een oud beeld voor God, die er wel is, maar verborgen lijkt.
De tekst heeft het ook over een kale vijgenboom, die dood lijkt en zonder vrucht.
Zo kan God voelen: als een loos begrip, een dode naam.
Niets zeggend en niet helpend.
Vergis je niet.
Let op de vijgenboom. Die is er al. Die staat er al.
Als het weer zomer wordt, zal die vruchten geven.
Blijf wachten.
Blijf verwachten.

Wat deze teksten willen zeggen is dit:

Richt je op de mensenzoon.
Die mensenzoon is niet alleen van vroeger of van later.
Die komt dichtbij als je openstelt voor zijn woorden.
Laat zijn geest werken. Laat die inwerken op jou. Dat is heilzaam.
En als je het even losgelaten hebt, pak het weer op.
Geef het een plek. Zoek een kerk, de stilte, laat zijn woorden klinken, laat ze toe.
Probeer in zijn geest te leven.
Het helpt je. Je vindt je weg er mee.
In ons land hebben we veel geloof losgelaten. Soms met recht.
De vraag is: hebben we er iets beters voor in de plaats gekregen.
Of is een leegte ontstaan, een leegte die zomaar opgevuld kan worden door onzalige gedachten en heilloze geesten.
Richt je op de mensenzoon, zegt de tekst.
Op het koninkrijk van God.
Dat Koninkrijk van God lijkt een groot woord, ver weg.
Jezus zegt: weet dat dat dichtbij is.
Waar?
Afgelopen zondag vertelde Sytse Ypma over Etty Hillesum.
Die joodse vrouw ontdekt in de oorlog in zich zelf een diepere laag van vertrouwen.
Die groeit in haar. Die wordt blootgelegd.
Etty leefde te midden van het grootste doemscenario van de afgelopen eeuw.
Maar ze ontdekt ook dat er een kracht is die ze eerst het Leven noemt en later God.
God wordt voor haar de stille kracht die met je meegaat door alles heen.
Die stille kracht voorkomt de ziekte, de dood niet.
Die vergezelt, die draagt.
Etty gaat vrijwillig naar Westerbork. En later naar Auschwitz.
Die kracht in haar mag je God noemen of koninkrijk van God.

Die is er al. Ook in jou of mij.
We moeten het, hem, haar alleen nog maar *ont-dekken*.
Dat begint met een sprong.
Waag het met vertrouwen dat God er is, rakelings nabij, verborgen aanwezig.

Let op de vijgenboom, zegt Jezus.
Die kan er kaal en doods uitzien. Zo kan het zijn met ons gevoel, met ons geloof.
Je kunt denken: het is helemaal niets. Dat wordt helemaal niets meer.
Heb geduld!
Die vijgenboom staat voor God.
Als het tijd is komen de vruchten, ook voor jou.
De vruchten: inzicht in wat goed is, vertrouwen om te leven, en bereidheid om het goede te planten, ook al zul je zelf te vruchten niet zien.

We leven in een onrustige tijd.
Daar weten we alles van.
Geloven tilt je niet weg uit deze wereld, het voorkomt niet dat je ziek wordt of dood gaat.
Het voorkomt de doemscenario's niet.
Henk Heusinkveld was wat betreft een sprekend voorbeeld.
Hem bleef weinig bespaard.
Toch belichaamde hij als een gewoon mens iets van wat de tekst van vandaag te zeggen heeft. Probeer je met al het onheil dat er kan zijn, te richten op wat goed is.
Vertrouw dat de stille kracht die we God mogen noemen altijd groter is.
En dat die, dat het niet ophoudt als jij dood gaat.
Henk had dat geloof meegekregen, van zijn ouders.
En van Jezus, de mensenzoon, de belichaming van God.

Geloven leert je leven.
Bid om de goede geest. Zing boven jezelf uit.
Zing, vecht, huil, bid....
Let op de vijgenboom.
Plant een appelboom.
Zulke bomen kunnen er armetierig bij staan.
Maar vertrouw op goede vruchten, in je leven, na je leven.
Wat de toekomst brengen moge, mij geleidt des Heren hand.

Amen